

Na mocy traktatu Sikorski-Majski wielu więzionych w ZSRR Polaków odzyskało wolność, m.in. generał **Władysław Anders**, oraz utworzono Armię Polską w ZSRR. Formacja ta od samego początku nie cieszyła się zaufaniem Stalina, który zamierzał jak najszybciej wysłać ją do boju. Ponieważ już w tym okresie planował przejęcie władzy w Polsce po zakończeniu wojny, dlatego utrzymywanie stosunków dyplomatycznych z rządem londyńskim oraz istnienie polskich sił zbrojnych na terenie ZSRR nie było zgodne z jego zamiarami. Już w kwietniu 1942 r. władze sowieckie uniemożliwiały dalszą rekrutację żołnierzy polskich do armii oraz utrudniały jej aprowizację. W lecie część oddziałów została ewakuowana przez gen. Andersa na Bliski Wschód. Od 1942 r., jako II Korpus Polski, stanowiły trzon Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

Po utworzeniu Armii Polskiej w ZSRR rozpoczęto poszukiwania zaginionych oficerów polskich, o których wiadano, że dostali się we wrześniu 1939 r. do niewoli radzieckiej. Sprawę poszukiwań powierzono Józefowi Czapskiemu. Prawda wyszła na jaw w kwietniu 1943 r. po odkryciu przez Niemców zbiorowych grobów oficerów polskich zamordowanych przez NKWD. Związek Radziecki jednak wszystkiemu zaprzeczył, a jako winnych **zbrodni katyńskiej** wskazał Niemców. Rząd polski zwrócił się do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża o zbadanie tej sprawy. Śledztwo rozpoczęło dopiero w 1950 r., a wydany w 1952 r. wyrok jednoznacznie obarczył odpowiedzialnością ZSRR. Jednak władze sowieckie dopiero w 1990 r. oficjalnie przyznały się do popełnienia tej zbrodni.

Ostatnie lata II wojny światowej to czas walki o kształt Polski powojennej. Sytuacja polityczna państwa była wówczas skomplikowana. Kiedy Europa Zachodnia przygotowywała się do świętowania zwycięstwa nad nazizmem, Polacy musieli się mierzyć z nowym zagrożeniem – okupacją radziecką. W tym czasie o losach kraju nie decydowali już sami Polacy, a mocarstwa określane mianem **Wielkiej Trójki** – ZSRR, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone.

Rząd polski w Londynie dążył do odbudowy państwa polskiego w granicach z 1939 r. Polscy politycy dostrzegali zagrożenie ze strony ZSRR, liczyli jednak na pomoc sojuszników zachodnich, u których boku polskie oddziały walczyły od 1940 r. Gdy oddziały radzieckie zbliżyły się do wschodnich granic Polski z 1939 r., władze na emigracji oraz dowództwo Armii Krajowej podjęły decyzję o rozpoczęciu **akcji „Burza”**, której jednym z elementów było powstanie warszawskie.

Akcja „Burza” – akcja wojskowa zorganizowana przez rząd polski w Londynie i prowadzona na terenie kraju przez Armię Krajową. Przyświecały jej dwa cele. Celem politycznym było utworzenie w Polsce administracji związanej z rządem na uchodźctwie, którą miały zastać wkraczające do naszego kraju oddziały radzieckie. Celem wojskowy zakładał wywoływanie lokalnych powstań antyniemieckich na terenach, na które miała uderzyć od wschodu Armia Czerwona.

Polecenie

1. Przedstaw, który, twoim zdaniem, cel akcji „Burza” był ważniejszy, a który został zrealizowany.

walka o powojenne granice Polski